

Farce gevuld met suggestie

De Morgen, 4 mrt 10, Liv Laveyne

Johan Simons' laatste regie als artistiek leider van NTGent, *La Grande Bouffe*, een coproductie met Toneelgroep Amsterdam, is een komedie tot het bittere, bittere einde. Met een schetenconcert, een dansje ter ere van de puree en Wim Opbrouck rijdend op een ingepakt ros(bief). Een piepschuimen rosbief wel te verstaan, want Simons' regie is ook en vooral een ode aan de suggestie, en dus aan het theater.

Marco Ferreri's *La Grande Bouffe*, een film over vier welstellende mannen die besluiten om zich dood te vreten en te vrijen, veroorzaakte indertijd bij de release in 1973 veel ophef. Gratuite decadentie, ongehoorde overvloed, een degoutante pornografische prent, vonden veel toeschouwers. Wat vooral tegen de borst stuitte, was en is de totale afwezigheid van moraal. Waarom doet iemand zoiets? Net als de film houdt ook Simons theaterversie zich ver van een sluitend antwoord, al krijgt het publiek wel een 'kijk-wijzer' mee in de vorm van twee vrouwen.

"Dit is superieur, dit is een overwinning!", juicht actrice Elsie de Brauw in volle extase bij aanvang van de voorstelling. Simons laat het verhaal vertellen vanuit het standpunt van twee vrouwen, medegenodigden aan de dis: de hoer (Chris Nietvelt) en de onderwijzeres (De Brauw), de eerste gedegouteerd door deze mannen die alles hebben en zich toch wensen dood te eten, de onderwijzeres gefascineerd, opgewonden zelfs door deze overwinning van de menselijke geest op het lichaam. Is het pure decadentie of de ultieme zelfbeschikking, de daad die deze vier mannen stellen?

Een piloot (Jacob Derwig), een regisseur (Steven Van Watermeulen), een rechter (Aus Greidanus jr) en een kok (Wim Opbrouck, in navolging van zijn Canvas-programma *In de keuken* ook hier met de koksmuts op) betrekken geen somptueuze villa zoals in de film, wel een kaal wit decor. Uit de hemel komen piepschuimen hompen vlees gedonderd. Het scènebeeld doet denken aan *Platform*, een productie die Simons vier jaren geleden bij NTGent bracht. Toen vielen stapels tuinmeubelen op de scène om de bomontploffing op een paradijselijk toeristenoord te reconstrueren. Ditmaal focust Simons op een andere uitwas van het Westerse consumptiegedrag. De vier acteurs ageren als een eenheid, een vierkoppig lichaam op drift, met opgeblazen buik.

Esthetisering van genot

"Waar is de farce? Het leven is een farce!", roept Opbrouck, een piepschuimen lamsbout als knuppel in de hand. Simons laat zijn acteurs ook daadwerkelijk een farce opvoeren, een nepvertoning tot het bittere einde. De steeds copieuzer wordende maaltijden

ontaarden in stront, scheten, lavementen en aftrekkerij. Alles op de scène is echter pure suggestie, nep, verbeelding en afbeelding. Er wordt zelfs geen hap gegeten door de acteurs. Opbrouck leest enkel recepten voor. Op de achterwand worden 'vleselijke' kunstwerken, geselecteerd door critica Anna Tilroe, geprojecteerd: Rops, Dumas, Koons, de getatoeëerde varkens van Delvoye. Het vanitasmotief vindt zijn ultieme hedendaagse Westerse representatie in een lege patissieriedoos. *Vanitas obesitas*.

Hoewel op de scène niet gegeten wordt, kun je aan het einde van de rit toch geen eten meer zien. Dat komt omdat Simons van begin tot einde dezelfde toon aanhoudt, zij het steeds luider en extremer waardoor je als publiek geen rust of contrapunt wordt gegund tot je er letterlijk en figuurlijk de buik vol van hebt. *La Grande Bouffe* toont zo in meerdere opzichten de suggestieve kracht van theater en is in die zin een mooi saluut aan NTGent, nu Simons in september intendant wordt bij de Münchner Kammerspiele.

Van 10 tot 13 en van 24 tot 27 maart in NTGent. Ook op tournee. www.ntgent.be